

1988, 22. září – Sdělení VONS č. 802 „Trestní postih účastníků bratislavské manifestace“ o vydání trestních příkazů k udělení peněžitého trestu Ludmile Heribanové a Miroslavu Tóthovi a nepodmíněného trestu odnětí svobody Ladislavu Šim[ek]ovi pro přečin proti veřejnému pořádku samosoudcem Obvodního soudu Bratislava 1 a o formě soudního řízení pomocí trestních příkazů.

Samosoudce Obvodního soudu pro Bratislavu 1 JUDr. Ján Jamrich vydal v souvislosti s pokojnou manifestací slovenských katolíků dne 25. března 1988 (viz naše sdělení č. 743, 750 a 766)¹ trestní příkazy proti:

Ludmile Heribánové², nar. 10. 5. 1966, bytem Ružindol 143, okres Trnava. Ukládá se jí peněžitý trest ve výši 2000 Kčs.

Ladislavu Šim[e]kovi, nar. 22. 9. 1949, bytem Bratislava, Warynského 27. Ukládá se mu nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců.³

Miroslavu Tóthovi, nar. 6. 11. 1967, bytem Pata 460, okres Galanta. Ukládá se mu peněžitý trest ve výši 2000 Kčs.⁴

Všichni se měli dopustit přečinu proti veřejnému pořádku (podle § 6 písm. a zák. č. 150/1969 Sb.), a to výhradně tím, že se účastnili nepovoleného shromáždění, drželi zde zapálenou svíčku a po výzvě k rozchodu neopustili náměstí.

Podle dosud nepotvrzených zpráv byly v těchto dnech doručeny trestní příkazy i dalším účastníkům manifestace. Zatím nenabyla právní moci a všichni tři výše jmenovaní proti nim hodlají podat odpor. Jsou však dalším dokladem toho, že státní moc hodlá i nadále pronásledovat oběti, nikoli potrestat ty, kdo dali k útoku na pokojnou náboženskou manifestaci příkaz, či ty, kdo jej s mimořádnou brutalitou prováděli.

Protože se tato zkrácená forma soudního řízení pomocí tzv. trestního příkazu dosud u politických deliktů užívala poměrně výjimečně a protože v obdobné právní situaci jsou nejen další účastníci bratislavské manifestace, ale i pražských demonstrací

dne 21. 8. 1988, podáváme zde pro poučení postižených i veřejnosti následující stručnou informaci:

V řízení o přečinech může samosoudce (se souhlasem prokurátora, a to i co do druhu a výměry trestu) bez konání hlavního líčení vydat trestní příkaz, jestliže se obviněný k činu plně doznal nebo jestliže jej z něj na základě vlastního pozorování (tedy nikoli např. analýzou pořízené fotodokumentace) usvědčuje veřejný orgán (SNB, PS SNB, NV a další). Bez ohledu na trestní sazbu u daného přečinu může být trestním příkazem uložen trest odnětí svobody jen do dvou měsíců a peněžitý trest pouze do 5000 Kčs. Postižený se může o tom, že je proti němu vedeno trestní řízení, dozvědět až z doručení trestního příkazu. Může však podat v zákonné lhůtě osmi dnů odpor. Podáním odporu se trestní příkaz ruší a nadále probíhá řádné dvoustupňové soudní řízení o přečinu. S touto výhodou pro obviněného, že mu samosoudce nesmí uložit přísnější trest než v původním trestním příkazu.

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 17, s. 5.

POZNÁMKY

- ¹ Dokumenty č. 746, 753 a 769. K perzekuci účastníků demonstrace viz dále sdělení VONS č. 821, dokument č. 825. K trestnímu stíhání a odsouzení Jiřího Fajmona v souvislosti s bratislavskou demonstrací viz sdělení VONS č. 782, 856, 888, 900 a 951, dokumenty č. 786, 860, 892, 904 a 955.
- ² Správně Ludmile Heribanové.
- ³ Ladislav Šimek při výslechu na oddělení vyšetřování Městské správy VB Bratislava, který probíhal po jedné hodině v noci 26. 3. 1988, přiznal, že se demonstrace zúčastnil, přestože věděl, že byla zakázána. Účast na ní považoval za své ústavní právo. Žádná hesla na demonstraci nevykřikoval, pouze zapálil svíčku jako projev solidarity s touto akcí. Při vytlačování demonstrantů byl jedním ze zasahujících policistů strkán do ledvin, ačkoliv nemohl kvůli množství lidí odejít rychleji. Proti tomuto počínání se ohradil, načež mu byl do obličeje vstříknut slzný plyn a několikrát byl obuškem udeřen do zad. Poté byl vhozen do nákladního vozidla a odvezen na Městskou správu VB Bratislava. Protokol z výslechu byl ve formě faksimile publikován na webových stránkách Společenství Ladislava Hanuse

Sviečková manifestácia – 25. marec 1988, <http://www.svieckovamanifestacia.sk/data/Multimedia/pdf/02.pdf> [28. 2. 2014].

- ⁴ Podle rukopisné informace o zahájení trestního stíhání Miroslava Tótha se měl Tóth dopustit přečinu proti veřejnému pořádku tím, že stál na Hviezdoslavově náměstí a držel v ruce svíčku. Asi v 18.30 hod. k němu přistoupil neuniformovaný příslušník SNB a žádal její vydání. Poté, co Tóth svíčku vydat odmítl, přivolal si neuniformovaný policista dva uniformované příslušníky SNB, kteří Tótha naložili do vozu a odvezli na Městskou správu VB Bratislava, kde byl sepsán zápis o obvinění. Zpráva je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 8/2, sign. IV/1, kart. 21.